

90 Years of Zagreb City Statistics

On Friday, June 7, 2019, a solemn celebration of 90 years of Zagreb City Statistics was held in the Hall A of the Zagreb City Assembly (Figure 1). The event was attended by 120 participants from administrative bodies, institutions and companies of the City of Zagreb, Croatian Bureau of Statistics, academic sector, banking sector and professional associations.

The first city institution in charge of collecting, processing and disseminating statistical data on the City of Zagreb was established on 25 May 1929 and has been a part of the City Administration of the City of Zagreb ever since. City statistics tasks are now within the scope of the City's Office for Strategic Planning and Development, Sector for Strategic Information and Research, Department of Statistics.

The event was moderated by Dr. Darko Šiško, Assistant Head of the City Office for Strategic Planning and Development of the City, and opening speeches were addressed by Sanja Jerković, Head of the City Office for Strategic Planning and Development of the City, Lidija Brković, Director of the Croatian Bureau of Statistics and Prof. Dr. Ksenija Dumčić, Honorary President of the Croatian Statistical Society.

After the introductory speeches, lectures were held on the topic of city statistics of the City of Zagreb:

- Dr. Darko Šiško: 90 Years of Zagreb City Statistics
- Vesna Polančec: City Statistics – Today and Tomorrow
- Assist. Prof. Dr. Berislav Žmuk: City Development Through Statistical Data.

At the end of the event, Ms. Sanja Jerković awarded retired heads of Department of Statistics, Marija Šabić and Iva Razumović. The music breaks were performed on the guitar by Danica Škreblin, a first grade student of „Blagoje Bersa“ Music High School.

The City Statistical Office was established by the circular of the Mayor Stjepan Srkulj, No. 1547-Prs-1929 of 25 May 1929, at the end of the decade in which Zagreb faced the largest relative increase in population in its history (1921–1931, + 71%). The purpose of the office was "to systematically collect and process statistical material from all branches of city administration and public life in general." And the aim of the Office was to be able at any time to provide "a clear picture of all economic, financial, construction, social, health and general cultural status and life in the City of Zagreb", to provide "a solid basis for addressing all issues regarding the improvement and modern development of the City Municipality in every respect"(GPGZ 1929). In 1931, the Small Statistical Manual of the City of Zagreb was issued (Figure 2), which comprehensively processed statistical data for the Zagreb area and was a precursor to later statistical publications on the City of Zagreb (GSU 1931).

During the Second World War and the post-war period, the Statistical Office experienced many reorganizations. From 1941 to 1945 it worked as the Counting Department within the Directorate of the City Government, from 1945 to 1952 acted as the Statistical Division of the People's Committee of the City of Zagreb, and from 1952 to 1964 as the Statistical Office of the People's Committee of the City of Zagreb. Changes in the city's administrative area and the internal structure of the city administration and the statistical service make its work difficult, but occasional issuing of statistical publications and participation in statistical activities at the federal and international levels continue (SGZ 1955).

From 1964 to 1991, the Statistical Office was an integral part of the Centre for Economic Development of the City of Zagreb, with its other

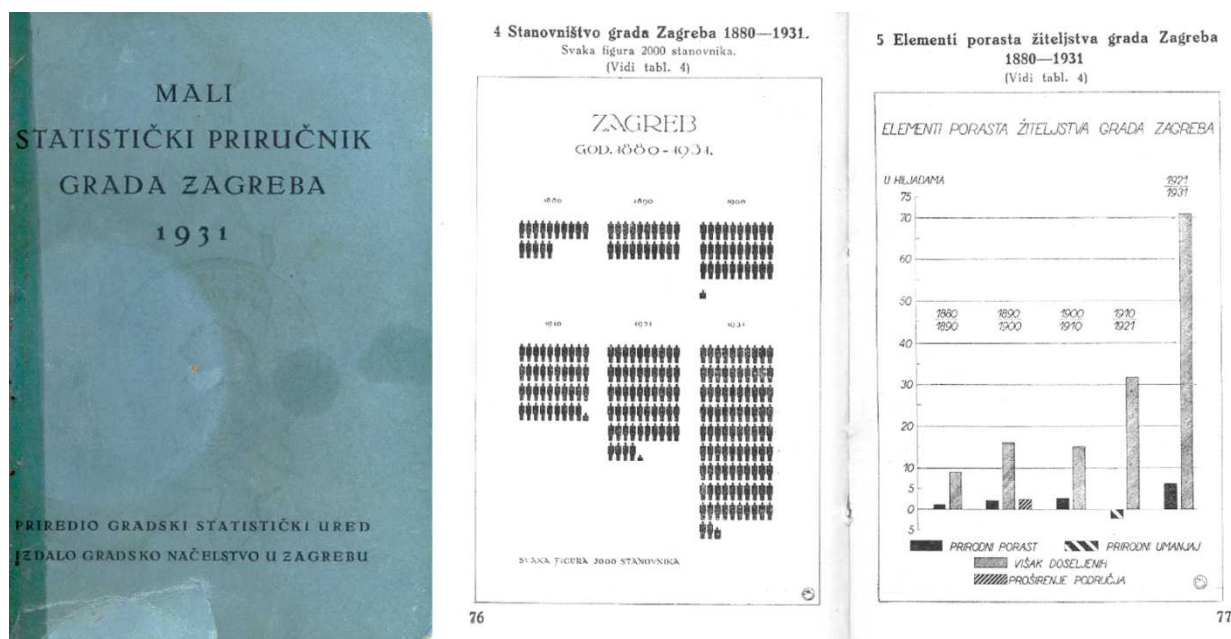

Fig. 1 Hall A of the Zagreb City Assembly.
Slika 1. Dvorana A Gradske skupštine Grada Zagreba.

components – the Planning Institute, the Institute for Economic Analysis and the Bureau of Documentation and Mechanography. During this period, statistical activity developed strongly through the collection, registration, processing and study of statistical data, the production of statistical analyses and the publication of statistical data and publications (Figure 3).

From 1991 to 2019, city statistics is organized by the Department of Statistics within the city planning authority, which changed the name and details of its scope several times during this period (1991 City Bureau for Development Planning and Human Environmental Protection, 1998 City Bureau for Development Planning and Environmental Protection, 2005 City Institute for Physical Planning, 2008 City Office for Strategic Planning and Development of the City). Since 2016, the Statistics Department has been part of the Sector for Strategic Information and Research of the City's Office for Strategic Planning and Development of the City. The period was marked by Croatia's independence and accession to the European Union, which significantly influenced the organization of the

90 godina gradske statistike Grada Zagreba

Slika 2. Naslovnica i dio sadržaja Malog statističkog priručnika grada Zagreba iz 1931. (GSU 1931).
Fig. 2 Cover and a part of contents of the Small Statistical Manual of the City of Zagreb, 1931 (GSU 1931).

U petak, 7. lipnja 2019., u dvorani A Gradske skupštine Grada Zagreba (slika 1) održano je svečano obilježavanje 90 godina gradske statistike Grada Zagreba. Događanju je prisustvovalo 120 sudionika iz upravnih tijela, ustanova i trgovačkih društava Grada Zagreba, Državnog zavoda za statistiku, akademskog sektora, bankarskog sektora te strukovnih udruženja.

Prvo gradsko tijelo zaduženo za poslove prikupljanja, obrade i diseminacije statističkih podataka o gradu Zagrebu osnovano je 25. svibnja 1929. i od tada kontinuirano djeluje u sastavu gradske uprave Grada Zagreba. Poslovi gradske statistike danas su u djelokrugu Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada, Sektora za strategijske informacije i istraživanja, Odjela za statistiku.

Događanje je moderirao dr. sc. Darko Šiško, pomoćnik pročelnice u Gradskom uredu za strategijsko planiranje i razvoj Grada, a uvodnim govorima prisutnima su se obratili Sanja Jerković, pročelnica Gradskog ureda za strategijsko planiranje i

razvoj Grada, Lidija Brković, ravnateljica Državnog zavoda za statistiku i prof. dr. sc. Ksenija Dumičić, počasna predsjednica Hrvatskog statističkog društva.

Nakon uvodnih govora, održana su stručna predavanja na temu gradske statistike Grada Zagreba:

- dr. sc. Darko Šiško: 90 godina gradske statistike Grada Zagreba
- Vesna Polančec: Gradska statistika – danas i sutra
- doc. dr. sc. Berislav Žmuk: Razvoj grada kroz statističke podatke

Na kraju događanja pročelnica gđa. Sanja Jerković dodijelila je priznanja umirovljenim voditeljicama Odjela za statistiku Mariji Šabić i Ivi Razumović. Glazbene točke izvela je na gitari Danica Škreblin, učenica prvog razreda srednje Glazbene škole Blagoje Bersa.

Gradski statistički ured osnovan je okružnicom gradskog načelnika Stjepana Srkulja broj 1547-Prs-1929 od 25. svibnja 1929., pred kraj decenije u kojoj je Zagreb doživio najveći relativni porast broja stanovnika u

svojoj povijesti (1921. – 1931., +71%). Svrha ureda bila je „da sistematski prikuplja i obrađuje statističku građu iz svih grana gradske uprave i javnog života uopće“, a cilj njegovog rada bio je da može u svako doba pružiti „preglednu sliku svega ekonomskog, financijskog, privrednog, građevnog, socijalnog, zdravstvenog i općeg kulturnog stanja i života u gradu Zagrebu“, kako bi pružio „solidan temelj za rješavanje svih pitanja oko unapređivanja i modernog razvitka gradske općine u svakom pogledu“ (GPGZ 1929). Godine 1931. izdan je Mali statistički priručnik grada Zagreba (slika 2) koji cjelovito obrađuje statističke podatke za područje Zagreba i koji je preteča kasnijih statističkih publikacija o gradu Zagrebu (GSU 1931).

U vrijeme Drugoga svjetskog rata i poratnog razdoblja, statistički ured doživljava mnoge reorganizacije. Od 1941. do 1945. djeluje kao Brojtitbeni odsjek u sastavu Ravnateljstva Gradskog poglavarstva, od 1945. do 1952. djeluje kao Statistički odsjek Narodnog odbora Grada Zagreba, a od 1952.

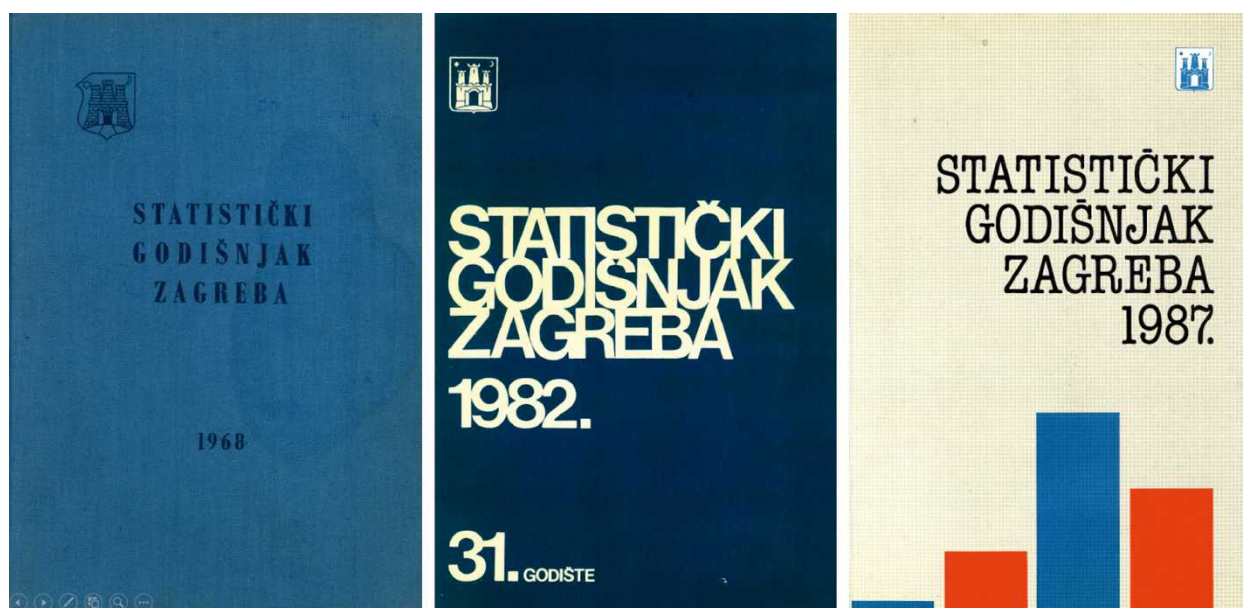

Fig. 3 Covers of Zagreb Statistical Yearbooks of 1968, 1982 and 1987.
Slika 3. Naslovnice statističkih godišnjaka Zagreba iz 1968., 1982. i 1987.

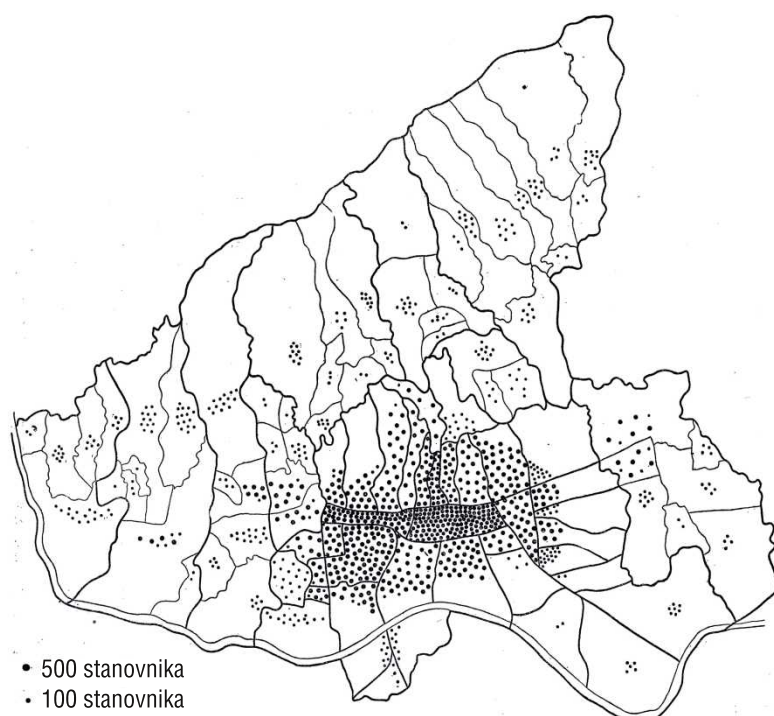

Fig. 5 Cartographic representation of the population density of the City of Zagreb according to the 1953 census (SGZ 1955).

Slika 5. Kartografski prikaz gustoće stanovništva Grada Zagreba prema popisu stanovništva iz 1953. (SGZ 1955)

statistical system and the role of city statistics. Computerization of data collection, processing and dissemination, presentation of statistics using infographics (Figure 4) and interactive statistical applications (URL 1) are all new developments in the period.

Displaying statistical phenomena on maps is a traditional method

that adds value to numerical data. Statistical maps (Figure 5) were used from the first statistical publications of the City of Zagreb, and their number and quality varies in different periods of the work of the City Statistical Office. Stronger institutional linking of the Department of Statistics with the Department of Spatial

Information and Research in the joint Sector for Strategic Information and Research contributes to the development of the spatial component of statistical surveys, as well as to the better quality of spatial analyses made for decision making on the development of the City of Zagreb.

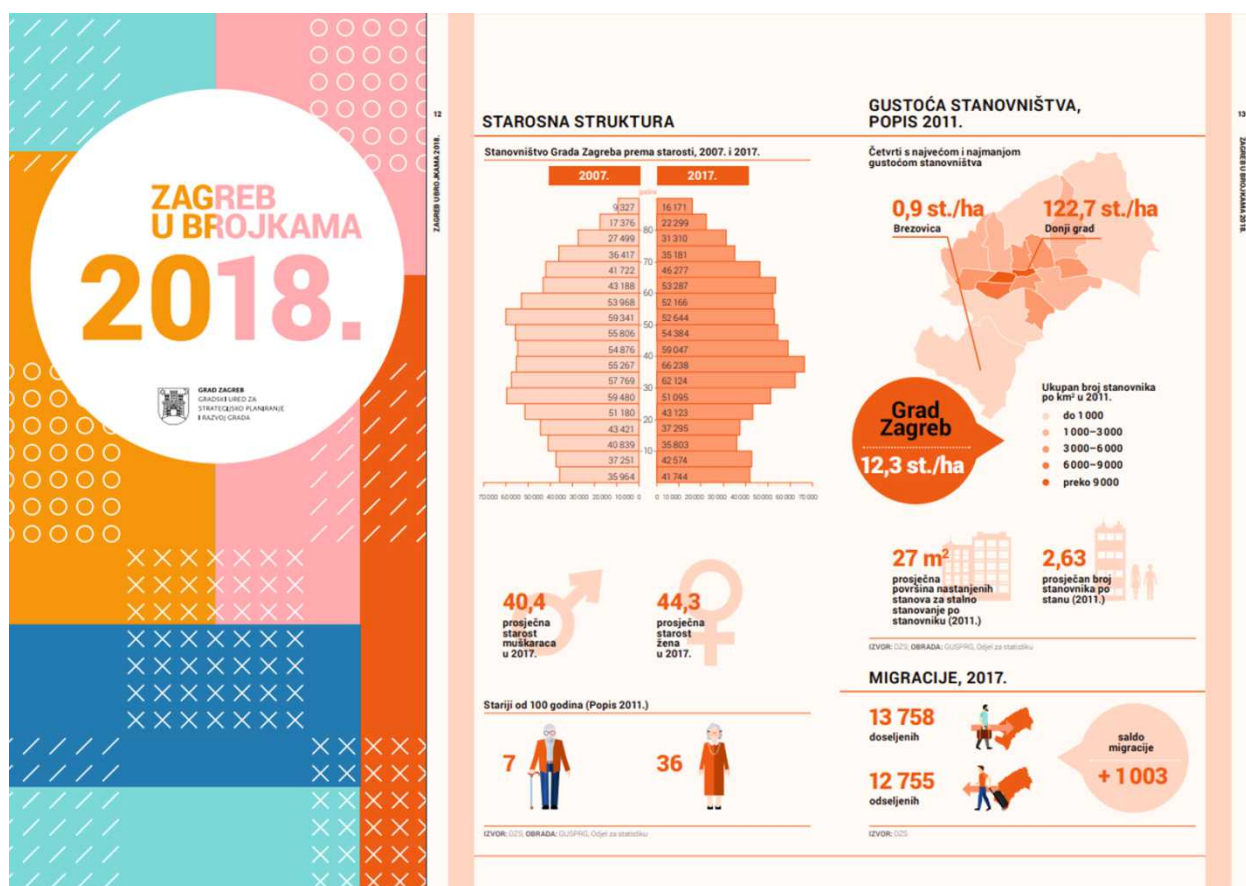
More information about the work of the Department of Statistics of the City Office for Strategic Planning and Development of the City can be found at

<https://www.zagreb.hr/statistika/30>.

References / Literatura

- GPGZ (1929): Okružnica gradskog načelnika 1547-Prs-1929. Gradsko poglavarstvo Grada Zagreba, Zagreb
 GSU (1931): Mali statistički priručnik grada Zagreba. Gradski statistički ured, Gradsko načelstvo u Zagrebu, Zagreb
 GUSPRG (2018): Zagreb u brojkama. Gradski ured za stratejsko planiranje i razvoj Grada, Zagreb
 SGZ (1955): Statistički godišnjak Zagreba. Zavod za statistiku i evidenciju, Narodni odbor Grada Zagreba, Zagreb
 URL 1: Statistički atlas Gradskih četvrti Grada Zagreba.
<https://zagreb.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=73e33727fad74298a9df9859a2331cd6> (26. 8. 2019)

Darko Šiško ■

Slika 4. Naslovnica i isječak publikacije Zagreb u brojkama 2018. (GUSPRG 2018).

Fig. 4. Cartographic representation of the population density of the City of Zagreb according to the 1953 census (SGZ 1955).

do 1964. kao Zavod za statistiku Narodnog odbora Grada Zagreba. Promjene u administrativnom području grada i unutarnjem ustrojstvu gradske uprave i statističke službe otežavaju njezin rad, no nastavlja se povremeno izdavanje publikacija te sudjelovanje u statističkim aktivnostima na saveznoj i međunarodnoj razini (SGZ 1955).

Od 1964. do 1991. Zavod za statistiku sastavni je dio Centra za ekonomski razvoj Grada Zagreba, uz druge njegove sastavnice – Zavod za planiranje, Zavod za ekonomske analize te Biro za dokumentaciju i mehanografiju. U tom razdoblju snažno se razvija statistička djelatnost kroz prikupljanje, registriranje, obrađivanje i izučavanje statističkih podataka, izradu statističkih analiza te objavljivanje statističkih podataka i publikacija (slika 3).

Od 1991. do 2019. gradska statistika se obavlja u Odjelu za statistiku

u okviru gradskog tijela za planiranje, koje je nekoliko puta u tom razdoblju mijenjalo naziv i detalje djelokruga (1991. Gradski zavod za planiranje razvoja i zaštitu čovjekova okoliša, 1998. Gradski zavod za planiranje razvoja grada i zaštitu okoliša, 2005. Gradski zavod za prostorno uređenje, 2008. Gradski ured za stratejsko planiranje i razvoj grada). Od 2016. Odjel za statistiku dio je Sektora za stratejske informacije i istraživanja u Gradskom uredu za stratejsko planiranje i razvoj Grada. Predmetno razdoblje obilježilo je osamostaljevanje Hrvatske i njezin ulazak u Europsku uniju, što je značajno utjecalo na organizaciju statističkog sustava i ulogu gradske statistike. Informatizacija prikupljanja, obrade i diseminacije podataka, prikaz statističkih podataka pomoću infografika (slika 4) te interaktivne statističke aplikacije (URL 1) novosti su u tom razdoblju.

Prikaz statističkih pojava na kartama tradicionalna je metoda kojom se daje dodana vrijednost numeričkim statističkim podacima. Statističke karte (slika 5) koriste se od prvih statističkih publikacija Grada Zagreba, a njihov broj i kvaliteta različiti su u različitim razdobljima rada gradskog statističkog ureda. Jače institucionalno povezivanje Odjela za statistiku s Odjelom za prostorne informacije i istraživanja u zajedničkom Sektoru za stratejske informacije i istraživanja doprinosi razvoju prostorne komponente statističkih istraživanja kao i boljoj kvaliteti prostornih analiza koje se izrađuju kao podloga donošenju odluka o razvoju Grada Zagreba.

Više podataka o radu Odjela za statistiku Gradskog ureda za stratejsko planiranje i razvoj Grada može se pronaći na internetskoj stranici <https://www.zagreb.hr/statistika/30>.

Darko Šiško ■